

Sanna Antikainen ps

Kirjallinen kysymys Uniper-neuvotteluista

Eduskunnan puhemiehelle

Fortumin tytäryhtiön Uniperin kriisi on johtamassa miljardien eurojen tappioihin maakaasun hinnan noustua ja saatavuuden vaikeuduttua Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Yrityksen maakaasuliiketoiminta on ajautunut kestävämpään tilanteeseen kaasun ostohinnan noustua huomattavasti ulosmyyntihintaa korkeammaksi. Uniperin rahoituskriisi on asettanut myös Fortumin maksukyvyyn vaakalaudalle, minkä johdosta Suomen valtio järjesti Fortumille kahden miljardin euron hätälainan valtion sijoitusyhtiö Solidiumin kautta. Fortum ei ole yksin taloudellisesti vaikeassa tilanteessa, vaan energiakriisi koskettaa lähes kaikkia eurooppalaisia energiayhtiöitä. Fortumin pikainen hätälaina on herättänyt useita kysymyksiä, sillä tytäryhtiö Uniperin vaikeudet ovat olleet tiedossa useiden kuukausien ajan.

Uniper on saanut hätärahoitusta sekä Fortumilta että Saksan valtiolta. Fortumin osuus rahoituksesta on tähän mennessä ollut noin 8 miljardia euroa. Uniperin tilanteesta neuvoteltiin Berliinissä 14.7.2022. Suomen delegaatiota johti Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen. Saksan suurimpana kaasuntoimittajana yhtiön päästämistä konkurssiin ei nähty Saksan valtion näkökulmasta toimivana ratkaisuna, vaan Saksa tarjosi Uniperille pelastuspakettia, jonka arvon on arvioitu olevan noin 15 miljardia euroa. Osana pelastuspakettia Saksan valtio sai Uniperista 30 prosentin omistusosuuden, mikä samalla pienensi Fortumin omistusta 78 prosentista 56 prosenttiin. Uniperin vaikeudet eivät lopu tänäkään jälkeen, sillä yhtiöllä on lupa siirtää ainoastaan 90 prosenttia kohonneista kustannuksista asiakkailleen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavalla Berliinissä Saksan kanssa neuvotellut delegaatio edusti neuvottelujen onnistumisen kannalta välttämätöntä substanssiosaamista,

mitä investointipankkia ja rahoitusjuridiikkaan erikoistunutta asianajotoimistoa Suomen valtio käytti neuvonantajina Uniper-neuvotteluissa,

miksi nämä neuvonantajat eivät olleet mukana 14.7.2022 neuvottelussa Berliinissä,

mistä kaikesta Berliinissä sovittiin,

Kirjallinen kysymys KK 475/2022 vp

julkisuuteen on kerrottu, että pääministeri Sanna Marinin rooli oli "ehkä ratkaiseva", joten mikä tuo rooli oli ja mitä muuta pääministeri teki kuin lähetti asiaa koskevia tekstiviestejä,

kun julkisuuteen on kerrottu, että Sanna Marin lähetti viestin Saksan liittokansleri Scholtzille, niin millaisen viestin pääministeri lähetti Saksan liittokanslerille, minä päivänä ja mihin kellonaikaan, mitä välinettä käyttäen ja montako sanaa ja lausetta viesti sisälsi,

miksi Saksan kanssa tehty sopimus kieltää Uniperia vaatimasta Hollannilta oikeusteitse korvauksia hiilivoimaloidensa ennenaikaisesta sulkemisesta,

paljonko Uniper (ja välillisesti) Fortum menetti luopuessaan oikeudesta vaatia korvauksia Hollannilta,

miksi pääministeri ei ottanut vetovastuuta asiasta, vaikka kyse oli yli 10 miljardin euron tappioista valtionyhtiölle,

millä tavalla pääministeri pyrki varmistamaan, että asia ratkaistaisiin Suomen ja Saksan välisissä neuvotteluissa Suomen edun mukaisesti,

miten Suomi pyrki edistämään neuvotteluissa mallia, jossa kriisiytyneet kaasuliiketoiminat olisi erotettu Uniperista ja mahdollisesti kansallistettu Saksassa,

miksi pääministeri ei kutsunut talouspoliittista ministerivaliokuntaa koolle heinäkuussa käsittelemään neuvottelutilannetta Fortumin, Uniperin ja Saksan valtion kanssa, vaikka valtiovarainministeri Saarikko piti sitä tarpeellisena,

oliko pääministeri yhteydessä Saksan liittokansleri Scholtziin heinäkuun aikana muilla tavoilla kuin viesteillä ja

ottaen huomioon Uniperin valtavat tappiot (12,4 miljardia euroa) ja siitä Fortumille seuranneet 11,6 miljardin euron liiketappiot vuoden alkupuoliskolta, niin olisiko ollut pelastamisyritysten sijasta kannattavampaa pyrkiä rajaamaan riskiä ja antaa Uniperin mennä konkurssiin, kun otetaan huomioon, että Fortumin Uniper-investoinnin alkuperäinen hinta oli vain 6,2 miljardia euroa?

Helsingissä 20.9.2022

Sanna Antikainen ps